

поняття, що характеризують особливості постійних або проміжних станів, в яких знаходиться дитина. Усе це свідчить про особливості змісту конституційно-правового статусу дитини.

БАРСЬКИЙ В. Р.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри конституційного права, кандидат юридичних наук, доцент

МОДЕЛІ ТА ЗАСОБИ ЛОБІЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ НА ЗАГАЛЬНОЄВРОПЕЙСЬКОМУ РІВНІ

В останнє півстоліття головною тенденцією розвитку державного устрою країн-членів Європейського Союзу (далі ЄС) є дрейф від централізованого унітаризму до децентралізації. На ранніх стадіях європейської інтеграції, більшість країн-учасниць були високоцентралізованіми державами, за виключенням ФРН. На теперішній час державний устрій багатьох країн-членів ЄС характеризується у різних формах значною децентралізації.

Процеси децентралізації в країнах Європи не завжди йдуть гладко. Це пояснюється декількома факторами. Ці процеси розгортаються на тлі фронди окремих регіонів проти центральної влади, і тому всі рішення, які з ними пов'язані є політизованими. В деяких випадках право значно відстає від практики. Так, наприклад, у Нідерландах провінції вважаються автономними у своїх місцевих справах, однак юридично залишаються «агентами центральної влади», яка може керувати ними аж до їх створення чи скасування. У Бельгії децентралізація прийняла «подвійний» характер і поряд з регіонами тут створені етнолінгвістичні співтовариства, які взяли на себе у центральної влади функції управління на своїх територіях культурою, освітою, охороною здоров'я, інфраструктурою, роботою з молоддю і т. п. Таке поєднання територіальної і національно-культурної автономії зробило всю управлінську структуру країни досить громіздкою.

Представництво і лобіювання регіональних інтересів країн-членів ЄС на загальноєвропейському рівні здійснюється в різних формах. Виділяють «французьку» і «німецьку» модель представництва регіональних інтересів.

Перша модель передбачає що держава представляє в інститутах і органах ЄС національні і регіональні інтереси. У цьому випадку відбувається фактично лобіювання державної позиції щодо регіонального розвитку, вплив французьких регіонів на кінцеві рішення є опосередкованим.

Друга модель — більш складна, але і більш оптимальна для представництва регіональних інтересів загальноєвропейському рівні. Її зміст визначено у наступній таблиці.

Рівень	Установи, через які здійснюється представництво інтересів
Європейський	Комітет регіонів Конгрес місцевої і регіональної влади Європи Спостерігачі земель при ЄС (Бундесрат) Повноваженні Бундесрату в робочих групах Європейської Комісії Представництва земель при Європейській Комісії в Брюсселі
Національний	Бундесрат Конференція прем'єр-міністрів Конференція міністрів у справах Європи Конференція галузевих міністрів
Регіональний	Комітет ландтагу з питань європейської інтеграції та зовнішньої політики Державна канцелярія Відділи міністрів з питань європейської координації Міжміністерський координуючий комітет з питань європейської політики

Ця модель є високодіверсифікованою, а тому має великий потенціал у лобюванні регіональних інтересів. Велике значення у цій моделі грає представництво земель при Європейській Комісії в Брюсселі. На теперішній час одне із самих потужних представництв у Брюсселі має Північний Рейн — Вестфалія, деякі землі поєднуються і представляють у Європейській Комісії загальні інтереси (Європейська інтеграція та Україна. Навчально-методичний посібник, 2002. — с. 335).

Незважаючи на суперечливість і складність, процес регіоналізації та децентралізації влади в країнах-членах ЄС продовжується, і це дозволяє зробити щодо нього ряд висновків.

По-перше, за рідкісними винятками, регіоналізація та децентралізація влади у Європі не переростають у погрозу територіальній цілісності країн.

По-друге, регіоналізація і децентралізація влади не трактуються у Європі як еквівалент суверенізації адміністративно-територіальних одиниць. Поняття «суверенітет» стосується лише країн. «Автономія, — вказав у одному зі своїх рішень Конституційний Суд Іспанії, — не є рівнозначною суверенітету» (Іванов І. Д. Європа регіонів, 1998, с. 20), а судова система ЄС взагалі не приймає до розгляду справи, які надходять від регіонів країн-членів.

По-третє, процеси децентралізації не призводить до перекроювання внутрішніх, міжрегіональних границь. Достатніми виявляються чи культурно-національна автономія, чи підвищення статусу окремих територій («автономні співтовариства» в Іспанії, «особливі регіони» Італії і т. п.). У крайньому випадку, відбувається лише дроблення уже існуючих — регіонів.

По-четверте, регіони не мають суверенітету і, як наслідок, не є первинними суб'єктами міжнародних організацій і наддержавних утворень, однак, міжнародні договори держав можуть стосуватися питань, віднесених до предметів відомарегіональних органів влади. У подібних випадках представники регіональних органів влади беруть участь у процесі підготовки міждержавних угод. Після обрання сили міжнародної угоди держави, які стосуються питань, віднесених до юрисдикції регіональних органів влади, може призвести до приведення законодавства регіону у відповідність до міжнародних зобов'язань.

По-п'яте, існують наступні засоби лобіювання регіональних інтересів на загальноєвропейському рівні: укладання регіонами угод; відкриття регіонами власних або разом з іншими регіонами представництв у третіх країнах, при міжнародних організаціях та органах ЄС; участь регіональних органів влади в підготовці міжнародних (міжурядових) договорів, у випадку коли вони стосуються інтересів регіону (застосування цього права є предметом внутрішньодержавного регулювання), участь представників регіонів у роботі міжнародних конференцій тощо.

МИХАЛЁВ В. А.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
доцент кафедры конституционного права

КОНСТИТУЦИОННЫЕ ПРОБЛЕМЫ КОНТРОЛЯ СО СТОРОНЫ ОРГАНОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ВЛАСТИ ЗА ДЕЯТЕЛЬНОСТЬЮ МЕСТНОГО САМОУПРАВЛЕНИЯ

Конституционный кризис, особенно обострившийся в Украине в конце 2013 — начале 2014 годов актуализирует проблему конституционной модернизации. Одним из главных направлений радикального обновления Конституции Украины должно стать реформирование системы управления на местном уровне. Представляется, что предложенная правительством модель коренной перестройки организации управления на местах, выражающаяся в упразднении областных и районных